

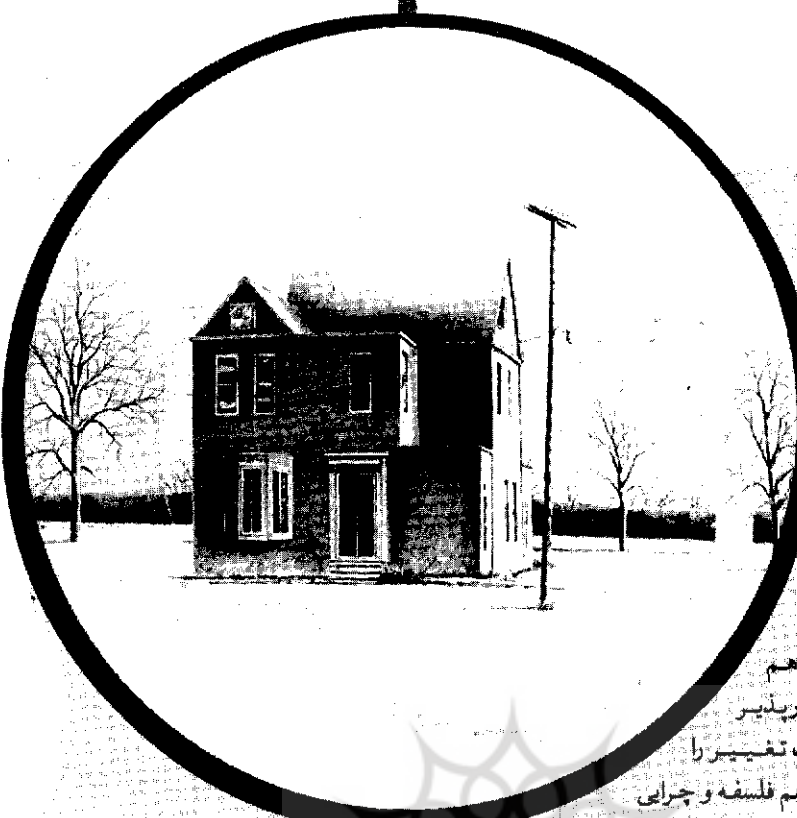

مشاوره، هنر تغییر دادن آدم‌هاست. وقتی کسی از آن جایی که هست راضی نیست، هر صدد برمی‌آید تا منزل و منزلت خود را تغییر دهد. آدم‌ها در چنین شرایطی علاقه دارند از جایی که هستند، به موقعیت‌ها و شرایطی سفر کنند که در آن نیستند. گاه ضرورت تغییر را خود فرد تشخیص می‌دهد، گاه اطرافیان فرد. و گاه نیز شرایط و موقعیت زندگی چنین الزامی را به وجود می‌آورد. مشاوره فرایند تغییر را سامان می‌دهد. به آن جهت می‌بخشد و خود تغییر را تسهیل می‌کند. این همه را مشاوره با هنر، فن و ابزاری که در دست دارد، انجام می‌دهد.

مشاوره علاوه بر این‌ها به اهمیت مشاور فکر می‌کند و به مخاطب تغییر نیز توجه می‌کند. اهمیت مشاور به دانش، آگاهی و مهارت او بازمی‌گردد؛ موضوعی که مستلزم نوسازی و به‌روزر کردن اطلاعات و فنون و ابزار کار اوست. مشاور کسی است که هنرش را به زبان قوم برمی‌گرداند و متناسب با فرهنگ، آداب و قواعد بومی مردم‌اش عمل می‌کند. او به زبانی سخن می‌گوید و عمل می‌کند که در کارکرد گفتمان سنت‌ها، فرهنگ و دین مردم سرزمینش قرار می‌گیرد. فهمیدن زبان یک ملت و در نظر گرفتن نظام ترجیح‌ها، ارزش‌ها و باورهای مردم، هنر مضاعفی است که مشاور باید از آن برخوردار باشد. اهمیت مشاور به بهره‌مندی او از علم و فرهنگ و توجه به آن‌ها باز می‌گردد. مشاوره مثل هر علم دیگری و به خصوص نظیر همه‌ی شاخه‌های انسانی، متأثر از فرهنگ جامعه‌ای است که در آن رشد و نمو می‌کند. بالذکر آن نیز مرهون توجه به شرایط فرهنگی خاص هر جامعه و میزان پاسخگویی به پرسش‌ها و دردهایی است که در آن جامعه وجود دارد. مشاور در چنین شرایطی وظیفه‌ی مضاعفی دارد. فهم علمی و فرهنگی از یک سو کار مهم اوست و از سویی دیگر، فرایند بومی‌سازی و بومی‌شدن کار مهم‌تری است که در حوزه‌ی بازسازی شخصی و حرفه‌ای مشاور قرار می‌گیرد. مردم پای سخن مشاور می‌نشینند که از جنس خود آنان باشد و به درمانی پاسخ می‌دهند که از جنس درمان‌های قوم و قبیله‌ی آنان باشد. به سخن کوتاه، مشاور زیرک به مثابه طیب حاذق برای دردها و رنج‌های مردم سرزمینش، نسخه‌ای متناسب با قابلیت‌ها، ظرفیت‌ها، ارزش‌ها و فرهنگ جامعه‌اش تدارک می‌بیند.

مشاوره مثل هر علم دیگر انسانی، درهم تنیده و گره خورده به مردم‌شناسی است. هر چند می‌توان برای فهم انسان از انسان‌شناسی زیست‌شناختی، انسان‌شناسی شناختی، انسان‌شناسی درون‌شناختی و نظایر آن بهره گرفت، ولی فراتر از همه، مشاوره تأثیر پذیرفته از انسان‌شناسی فرهنگی است. انسان‌شناسی فرهنگی با امعان نظر به فرهنگ، دین، ارزش‌ها، آداب و رسوم، هنجارها و قواعد اجتماعی، و توجه به شرایط اجتماعی و تاریخی، کمک می‌کند تا مشاوره به لباس متناسب یک ملت درآید و به قواره‌ی مردمش دوخته و آماده شود.

مشاوره علاوه بر فرهنگ و امداد فلسفه‌ی زندگی است؛ فلسفه‌ای که یک ملت بر حسب آئین و مذهب خویش فهمیده و برای زیستن انتخاب کرده است. فلسفه‌ای که نظریه‌های علمی

را آبیاری می‌کند و
ریشه‌ی آن‌ها را
استحکام
می‌بخشد.
فلسفه‌ای که نحوه‌ی
زیستن و چرایی آن را
فهم‌پذیر و مدلل
می‌کند و انگیزه‌ی
رفتن را شکل می‌دهد.

فلسفه‌ی زندگی، هم
اصل تغییر را باورپذیر

می‌کند، هم جهت تغییر را

مشخص می‌سازد و هم فلسفه و چرایی

تغییر را تبیین می‌کند. در این میان، مشاوره هنری

است که فرایند تغییر را در راستای آن فلسفه تسهیل می‌کند. به آن سرعت می‌بخشد و شرایط

ماندگاری تغییر را فراهم می‌سازد.

مشاوره، هرچند وامدار بسیاری چیزهاست، ولی در ذات خود چیزی دارد که منحصر به فرد

است. مشاوره به منزله‌ی دانش و هنر خط مقدم، تغییرات را مدیریت می‌کند. و مشاور در

صنف اول این اقوام، دست مخاطب خویش را می‌گیرد و به مقصد می‌رساند. مشاوره، هنر

مدیریت ترافیک انسانی و اجتماعی، آدمی را از دل شرایط ناگزیری که درمانده‌اش کرده‌اند و

از حرکت باز داشته‌اند، چنان مدیری کارآمد، عبور می‌دهد و از ترافیک کور زندگی گره‌گشایی

می‌کند. اگر فلسفه و فرهنگ، آسمان پرستاره‌ای باشند که جهت تغییرات را به شما

می‌نمایانند، مشاوره آهنگ تغییرات را نظم می‌بخشد، خود تغییر را مدیریت می‌کند، و راه

عبور را در شرایط دشوار زمین هموار می‌سازد. هرچند باید به آسمان زندگی چشم دوخت،

ولی تنها بر زمین می‌توان زیست. هنر زیستن بر زمین، خاصیت بی‌ظنیر عمل مشاوره و

مشاوران است.

رنج انسان امروز، درد بی‌خانمانی است. درد امروز بشر، رنج انسانی است که از خانه و

خانمان دور مانده است؛ آدمی که یا از خانه گریخته است، راه گم کرده است، رانده شده

است، و یا پشت دیوارهای بلند، درمانده و بی‌گس استاده است. بشر امروز دردی در سینه

دارد که ساده‌ترین و در عین حال ناگفتنی‌ترین رنج‌های انسانی است؛ فاصله‌ای ناگزیر میان

انسان و خانه‌اش شکل گرفته است. گسستی پرنشاندنی میان او و خانمانش به وجود آمده است.

شکافی میان انسان و خانواده‌ی او رخ داده است. در این میان، شاید برجسته‌ترین کار همان

باشد که این فاصله را کم کنیم. گویی باید پلی زد و این دو غریزه‌ی دور مانده از هم را به هم

رساند. مشاور معمار این کار مهم است. مشاوره کتاب قطوری است که برگ بزرگ آن، آدمی را

به خانه و دودمانش نزدیک می‌کند.

پروہشکاه علوم انسانی ومطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی

پروشکاه علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی